

SPEL

Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad e.o.

Pedagogisch Beleidsplan

en

werkplan

Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad e.o.
Kwelder 2
8224 CN Lelystad

Bijgesteld april 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	blz. 2
1. Missie	blz. 3
2. Visie	blz. 3
2.1 Visie op motivatie	
2.2 Visie op ontwikkeling	
2.3 Visie op leeromgeving	
2.4 Visie op verhouding therapie versus ontwikkelingsgericht werken	
3. Het aanbod van peuterspeelzaal 't Opstapje	blz. 5
4. Aanmelding en wenperiode	blz. 6
5. De begeleiding	blz. 6
6. Het programma	blz. 7
7. Samenwerking met ouders	blz. 8
8. Vrijwilligers	blz. 8
9. Veiligheid en gezondheid	blz. 9
10. Praktische zaken	blz. 11

Voorwoord

De Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad e.o. (SPEL) is opgericht in 2005 om kinderen met een achterstand en/of beperking op het gebied van motoriek, zintuiglijke ontwikkeling, taalspraakontwikkeling of gezondheid, een eigen peuterspeelzaal en optimale ontwikkelingskansen te bieden. Om deze kinderen brede optimale ontwikkelingskansen te bieden was en is een peuterspeelzaal nodig waarin intensieve begeleiding van een hoog niveau wordt gegeven en waar meerdere disciplines worden geïntegreerd. De therapeutische peuterspeelzaal 't Opstapje aan de Kwelder 2 biedt deze mogelijkheid. 't Opstapje werkt nauw samen met bij het kind betrokken derden, zoals behandelend paramedici, De Klimboom, Revalidatiecentrum 'de Trappenberg', Bartimeus, Visio, en Kentalis. Op deze manier wordt het behandelplan van fysiotherapie, ergotherapie en logopedie geïntegreerd in het stimuleringsplan van de peuterspeelzaal.

Naar aanleiding van nieuwe inzichten was het nodig om het beleidsplan, zoals dat in 2011 was geformuleerd, bij te stellen. In dit pedagogisch beleidsplan wordt omschreven hoe wij vanuit onze missie en visie werken aan de 4 pedagogische basisdoelen, genoemd in de Wet Kinderopvang. Daarnaast staan de samenwerking met ouders en derden beschreven. Bovendien vermeldt het beleidsplan de manier waarop vrijwilligers een bijdrage leveren aan het realiseren van de doelstelling van SPEL.

1. Missie

“Ontwikkelen doe je samen”

De Stichting Peuterspeelzaal Extra Lelystad e.o. (SPEL) wil kinderen die om diverse redenen niet naar een reguliere peuterspeelzaal kunnen een veilige plek bieden waar ze tot hun recht kunnen komen.

Het gaat om kinderen met een achterstand en/of beperking op het gebied van motoriek, zintuiglijke ontwikkeling, taalspraakontwikkeling of gezondheid.

Wanneer daarnaast sprake is van een zodanig ernstige verstandelijke beperking, dat moet worden getwijfeld aan het vermogen om zich te kunnen ontwikkelen aan de activiteiten die wij aanbieden, of van een zo ernstig gedragsprobleem dat de veiligheid van de groep in gevaar komt, kan worden besloten het kind eerst een aantal keren te observeren op De Klimboom. Na die observatieperiode beslist de coördinator van de peuterspeelzaal over de toelating.

SPEL wil de kinderen met een aangepast aanbod optimale kansen op ontwikkeling bieden. Het stimuleren van de sociaal-emotionele, cognitieve, motorische en taalspraakontwikkeling gebeurt in onderlinge samenhang. Uitgangspunt daarbij is dat we dit samen doen:

- We zorgen ervoor dat kinderen met elkaar samen kunnen leren, spelen en communiceren.
- Als leidsters leren we van en met elkaar, we helpen elkaar waar nodig, dragen ideeën aan, delen onze kijk op het werk met elkaar. We willen een lerende organisatie zijn.
- We zoeken zo goed mogelijk een balans tussen de manier waarop ouders hun kind willen opvoeden en stimuleren en waarop we dat op de peuterspeelzaal doen. Uitwisselen van gedachten en ideeën, elkaars deskundigheid serieus nemen, luisteren naar wat ouders te vertellen hebben vinden we belangrijk.
- Samen met de professionals van De Trappenberg en De Klimboom willen we een goede afstemming bereiken tussen therapie en het stimuleren van de brede ontwikkeling van de kinderen. Daarom betrekken wij hen bij het plannen, organiseren en uitvoeren van de activiteiten met de kinderen in de groep.
- We betrekken vrijwilligers zo veel mogelijk bij het uitvoeren van de activiteiten met de kinderen

2. Visie

In onze visie op kinderen en hun ontwikkeling zijn de volgende aspecten te onderscheiden: motivatie, ontwikkeling, leeromgeving en samenwerking.

2.1 Visie op motivatie (het pedagogisch klimaat)

In de humanistische psychologie wordt gesproken over zowel fysieke als psychologische basisbehoeften. Prof. Dr. Luc Stevens noemt het tegemoet komen aan de psychologische basisbehoeften relatie, competentie en autonomie de belangrijkste motivationele voorwaarde voor ontwikkeling en leren.

- Relatie:
Aan deze basisbehoefte wordt voldaan als ervoor is gezorgd dat kinderen zich gewaardeerd weten, zich veilig voelen en merken dat ze er toe doen. Door dagelijkse positieve aandacht kan aan deze belangrijke behoefte tegemoet worden gekomen. Victoria Sherborne onderscheidt 3 soorten:
  1. Een zorgzame relatie
  2. Een samen relatie en
  3. Een tegen relatie (elkaars sterkte testen)Ze zijn alle drie van belang in de dagelijkse omgang tussen volwassenen en kinderen en tussen kinderen onderling

- **Competentie:**
Kinderen moeten vertrouwen krijgen in hun eigen mogelijkheden. Als dat niet het geval is beginnen ze vaak niet eens aan hun spel. Met name voor kinderen met een beperking is het van het grootste belang te ervaren dat ze steeds meer kunnen. Hoe meer ze van die ervaringen opdoen, hoe meer ze leren op zichzelf te vertrouwen. De verwachting groeit dat het de volgende keer weer zal lukken. Het bevorderen in het vertrouwen in het eigen lichaam is hiermee onlosmakelijk verbonden (Sherborne).
Het gevoel van zelfvertrouwen wordt door 2 omstandigheden versterkt:
  1. Door de hulp waarop onze peuters kunnen rekenen wanneer een activiteit waarmee ze bezig zijn stagneert. Het is van belang die hulp niet te snel te bieden (pamperen, aangeleerde hulpeloosheid), maar ook niet te laat (leidt tot frustratie)
  2. Doordat spel de leidende activiteit is op onze peuterspeelzaal. Peuters leren door te doen, te voelen, te ruiken, te bewegen, te kijken, te luisteren, te ervaren en uit te proberen. Daarom hebben leerprocessen in een spelsituatie het beste ontwikkelingsrendement.
- **Autonomie:**
Kinderen willen groot worden, willen het zelf leren doen. Volwassenen moeten ze die ruimte bieden. Dit vereist een rijke leeromgeving, die op actieve wijze de behoefte van peuters faciliteert om hun ontwikkeling zelf te realiseren, ondanks hun beperking. Volwassenen bieden in zo'n omgeving steun waar nodig, maar stimuleren het vooral zelf te proberen, initiatief te nemen. Autonomoos worden is een leerproces dat niet moet worden gehinderd door te veel uit handen te nemen. Uitdagen het zelf te proberen is van belang.

2.2 Visie op ontwikkeling

Ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen hangen af van activiteiten waaraan kinderen met behulp van anderen (leidsters en leeftijdsgenoten) kunnen en willen deelnemen. Vygotskij noemt dit de zone van naaste ontwikkeling. Op onze peuterspeelzaal willen we voor elke peuter de zone van naaste ontwikkeling opzoeken in zowel spel- als taalontwikkeling door observeren, wachten, meespelen, luisteren en vragen stellen. We voegen taal en ervaringen toe, we zorgen voor nieuwe ontdekkingen en leerervaringen. (zie ook de benadering zoals Hanen die voorstaat)

Optimale ontwikkeling vraagt een uitdagende leeromgeving, met respect voor de individuele (on)mogelijkheden. De stimulerende volwassene maakt nadrukkelijk deel uit van die leeromgeving.

Een optimale ontwikkeling is de voor die peuter best mogelijke ontwikkeling. Het niveau dat uiteindelijk bereikt wordt is voor ieder kind verschillend. Het is van het grootste belang, speciaal voor kinderen die hinder van een lichamelijke beperking ervaren, dat zij extra kansen krijgen om zich te ontwikkelen. Zodat zij vervolgens ook beter kunnen profiteren van het aanbod op de basisschool of ander vervolgonderwijs. Een achterstand bij het begin hiervan blijkt heel moeilijk in te lopen.

2.3 Visie op leeromgeving

Zoals gezegd: spel is op onze peuterspeelzaal de leidende activiteit, omdat spel op deze leeftijd de beste ontwikkelingsmogelijkheden biedt. De leeromgeving is dus vooral een speelomgeving, waarin peuters zelf hun kennis over de wereld kunnen construeren en

uitbouwen. In onze peuterspelzaal is veel materiaal aanwezig waaraan en waarmee wat te ontdekken valt, waarin eigen initiatief een grote rol kan spelen, waarin ze zelf actief kunnen zijn, waarmee ze zelfstandig kunnen spelen. Omdat leren vooral ook een sociale activiteit is moet er ook veel gelegenheid zijn tot samenspel, tot gezamenlijke activiteiten (een spelletje, voorgelezen worden, een gesprekje). Door middel van de methodiek van Emerging Body Language (EBL) ondersteunen wij peuters die weinig eigenheid tonen. We maken contact met hen door letterlijk met hen mee te bewegen, waardoor het eigen initiatief wordt versterkt en het kind zich bevestigd voelt.

Voor het welbevinden van zowel de volwassenen als de peuters is de sfeer belangrijk. Wij gaan zo met elkaar om dat het prettig is bij ons te zijn. Onze ruimte ziet er daarom ook gezellig en mooi uit en alles is makkelijk te pakken en op te ruimen.

2.4 Visie op de verhouding therapie versus ontwikkelingsgericht werken

't Opstapje is opgezet voor peuters die vanwege een medische reden niet terecht kunnen of niet tot hun recht komen op een reguliere peuterspeelzaal. Dit kan een motorisch probleem zijn, of een zintuiglijke beperking, zoals slechthorendheid of slechtziendheid. Een achterstand in de taalspraakontwikkeling vormt eveneens een indicatie tot plaatsing. Ook lichamelijke problemen zoals bijv. ernstige allergie, hartfalen of epilepsie kunnen reden zijn om het kind in een kleine groep met meer begeleiding te plaatsen.

Onze peuterspeelzaal werkt nauw samen met De Klimboom en De Trappenberg. Deze twee instellingen zorgen ervoor dat op elk individueel kind toegesneden therapie kan worden geboden. Om therapie en spel goed op elkaar aan te laten sluiten vindt multidisciplinair overleg plaats waarbij het uitgangspunt afstemming is: de verschillende disciplines overleggen daarin als gelijkwaardige partners met elk hun eigen deskundigheid. Ook hier blijft het doel: optimaal kansen bieden voor brede ontwikkeling.

3. Het aanbod van peuterspeelzaal 't Opstapje

De geplaatste peuters bezoeken minimaal 2 dagdelen en maximaal 2 dagen de peuterspeelzaal op vaste dagen. De groepen bestaan uit 8, incidenteel 9 kinderen en worden begeleid door 2 beroepskrachten, een deskundige vrijwilliger en mogelijk nog een stagiaire. Naast de wettelijke verplichte opleidingen zijn de leidsters geschoold in: Nederlands ondersteund met Gebaren (NMG), EBL en de methodiek van Hanen. Jaarlijks wordt er voor de medewerkers en de vrijwilligers een scholingsplan opgesteld. Hierin zijn zowel de verplichte scholingen als de individueel gewenste scholingen opgenomen.

De peuters zijn tussen de 2 en 4 jaar oud. Als het nodig is voor een goede overstap, is het mogelijk dat een peuter nog een korte periode na zijn 4^e verjaardag de peuterspeelzaal bezoekt.

Op 't Opstapje zijn alle groepen gemengd in leeftijd en ontwikkelingsproblematiek. Dit is een bewuste keuze omdat kinderen elkaar uitdagen en stimuleren.

Er wordt gewerkt met individuele stimuleringsplannen.

Het aanbod van de peuterspeelzaal bestaat uit twee onderdelen:

- Het stimuleren van de brede ontwikkeling van de peuter, waarbij de sociaal-emotionele ontwikkeling extra aandacht heeft.
- Het bieden van de mogelijkheid om behandeling (fysiotherapie, ergotherapie en logopedie) in het aanbod te integreren.

4. Aanmelding en wenperiode

Ouders worden door een arts, kinderfysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, psycholoog of maatschappelijk werker doorverwezen naar 't Opstapje. De ouders maken telefonisch een afspraak en komen met hun kind voor een kennismakingsgesprek. Tijdens dit gesprek vertellen de ouders over hun kind en de coördinator geeft informatie 't Opstapje. De coördinator bepaalt in overleg met het team en de paramedici of plaatsing mogelijk is. Elk kind en zijn/haar ouders krijgen de gelegenheid om te wennen op de manier die het best bij hen past.

Bij twijfel over de geschiktheid van onze aanbod voor dit individuele kind wordt in overleg met de ouders besloten tot een proefperiode met duidelijke afspraken.

Als na plaatsing blijkt dat 't Opstapje niet het juiste aanbod kan bieden aan de peuter, dan zal de coördinator de ouders adviseren over andere mogelijkheden en hen ondersteunen bij het zoeken naar andere mogelijkheden.

5. De begeleiding

Opstellen van een stimuleringsplan

Elke peuter van 't Opstapje heeft een eigen mentor. Deze mentor is aanspreekpunt voor de ouders en is verantwoordelijk voor het schrijven van het stimuleringsplan dat in zes tot acht weken na binnenkomst wordt geschreven. In dit stimuleringsplan staan ontwikkeldoelen waaraan de komende periode extra aandacht wordt besteed.

Het stimuleringsplan wordt besproken met de ouders, zo nodig bijgesteld en vervolgens vastgesteld. Dagelijks wordt een dagverslag ingevuld. De doelen worden elke drie maanden geëvalueerd, vervolgens worden nieuwe doelen geformuleerd en besproken met ouders.

werkwijze

Bij de dagelijkse begeleiding van de peuter zijn bovenstaande visie-aspecten uitgangspunten leidend en herkenbaar. Het voldoen aan de psychologische basisbehoeften: relatie, competentie en autonomie zorgt ervoor dat het kind zich emotioneel veilig voelt en zich kan ontwikkelen.

Veel van onze peuters hebben om zich verder te ontwikkelen een extra uitnodiging of een extra stimulans nodig. Door observeren, wachten, meespelen, luisteren en vragen stellen wordt een stimulerende uitdagende leeromgeving gecreëerd toegesneden op de zone van de naaste ontwikkeling van het kind. De leidster zal de peuter door middel van interactie, speelgoed, ruimte, boeken, ideeën en dergelijke stimuleren en prikkelen om nieuwe uitdagingen aan te gaan die dit kind net aankan. Het spel, het materiaal, het samenspel en de methodiek van EBL zijn de ingrediënten voor het bieden van optimale ontwikkelingsmogelijkheden. Liedjes zingen, bewegingsactiviteiten, creatief bezig zijn en buiten spelen zijn belangrijke activiteiten voor onze peuters. De uitdaging ligt in hoe deze activiteiten voor alle peuters bereikbaar worden. Het overleg tussen ouders, therapeuten en begeleiders leveren meestal op dat moment passende oplossingen, die regelmatig moeten worden bijgesteld!

Integratie van de behandeling door paramedici binnen het peuterspeelzaalwerk.

Door de plaatsing in hetzelfde pand is het meestal mogelijk om behandelingen van de fysiotherapeut, ergotherapeut en logopedist te combineren met het bezoeken van de peuterspeelzaal. Ook van de kinderen die onder behandeling zijn van De Trappenberg, vinden de therapieën zo veel mogelijk plaats op of tijdens de uren van de speelzaal. De therapeuten van de Klimboom maken deel uit van het revalidatieteam. De behandelend therapeut adviseert over de begeleiding in de groep.

Uitstroom

Bij het vertrek van 't Opstapje krijgt het kind een eindverslag mee. Voor de overdracht naar de vervolgschool wordt gebruik gemaakt van het Lelystads Overdrachts Document. Ouders verlenen hiervoor toestemming bij inschrijving op de speelzaal. Bij voorkeur vindt daarnaast warme overdracht plaats met de aanstaande leerkracht.

Indien een andere vorm dan regulier basisonderwijs de beste optie lijkt, bespreekt de coördinator dit ruim voor de vierde verjaardag. Zij ondersteunt de aanvraag voor een speciale onderwijsvoorziening met de vereiste informatie.

6. Het programma

Om de brede ontwikkeling van de peuter te stimuleren gebruiken we diverse methodieken en programma's.

Thematisch

De activiteiten worden zoveel mogelijk opgehangen aan thema's passend bij de belevingswereld van peuters. We denken dat de brede ontwikkeling het best gestimuleerd wordt, wanneer het thematisch gebeurt zodat het kind verbanden kan leggen tussen alle aangeboden woorden en de daadwerkelijke ervaringen. De thema's duren 4 tot 6 weken.

Kaleidoscoop

Kaleidoscoop is een educatief programma voor de voorschoolse en vroegschoolse educatie (VVE) t.b.v. kinderen van 2,5 tot 6 jaar, afgeleid van het Amerikaanse High/Scope programma.

Actief leren is de kern van het VVE-programma Kaleidoscoop. Kinderen verkennen, verbreden en verdiepen hun kennis en ervaringen in interactie met de leidsters, leiders en leerkrachten. Het programma gaat uit van de mogelijkheden, de motivatie en het eigen initiatief van kinderen en bevordert hun zelfstandigheid. Belangrijke elementen binnen de methode zijn een rijke en geordende leeromgeving, een vast dagschema, interactie tussen de beroepskracht en de kinderen, observatie van de kinderen en betrokkenheid van ouders.

Boekenpret

In samenwerking met de bibliotheek maken we gebruik van Boekenpret. De peuters krijgen regelmatig een koffertje of tas mee naar huis met de logeerkonijn en een voorleesboek. Het is de bedoeling dat de ouders dit boek voorlezen en er met hun kind over praten. In een schrift schrijven ze op wat ze gedaan hebben en hoe het ging.

dagprogramma

Een ochtend en middag op de peuterspeelzaal kent een vast programma, waarin alle ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden.

Dit zijn:

- taalstimulering; deze loopt als een rode draad door ieder dagdeel
- ontwikkeling van begrippen als grootte, vorm, structuur, kleur en aantal (tellen)
- grof motorische activiteiten zowel binnen als buiten
- activiteiten ter stimulering van de fijne motoriek, creativiteit en muzikaliteit
- activiteiten ter stimulering van de mondmotoriek
- stimuleren van de zelfredzaamheid, waarvan bovenstaande activiteiten onderdeel kunnen zijn en ook sociale competenties een deel vormen
- vrij spel situaties, met ruimte voor fantasiespel.

Het dagprogramma is zichtbaar in pictogrammen en geeft de peuters duidelijkheid en structuur.

Ochtend / middag

- 8.45 uur/13.15 uur: kinderen worden gebracht en kunnen samen met de ouders spelen
- 9.00 uur/13.30 uur: we gaan aan tafel voor het begroetingsliedje en kleine groepsactiviteit
- 9.30 uur/14.00 uur: we gaan vooruitkijken en speelwerken
- 10.00 uur/14.30 uur: we gaan handen wassen, terugkijken en eten en drinken
- 10.30 uur/15.00 uur: we doen een grote groepsactiviteit
- 11.00 uur/15.30 uur: we gaan buitenspelen of bij slecht weer binnen "gymmen"
- 11.30 uur/16.00 uur: we zingen het afscheidslied met de ouders die komen ophalen

De revalidatiekinderen gaan om 12.45 uur aan tafel om een boterham te eten en daarna naar bed of rustig spelen in de groep.

7. Samenwerking met ouders

De ouders zijn ervaringsdeskundigen als het gaat om de ontwikkeling van hun kind. We zien ouders als partners in het optimaliseren van de ontwikkelingskansen en vinden de inbreng van ouders en de uitwisseling met ouders heel belangrijk. Bij het brengen en halen is er voldoende gelegenheid om informatie uit te wisselen. Via het one-way screen is het voor ouders mogelijk om het eigen kind te volgen. Bij eventuele ouderbegeleiding wordt hiervan gebruik gemaakt. Ook bij de therapie zijn ouders welkom.

Elke eerste week van de maand is er een koffieochtend of – middag waarbij ouders informeel contact met elkaar kunnen hebben, onder het genot van een kopje koffie of thee. Daarnaast worden er thema avonden georganiseerd, waarbij soms een deskundige wordt uitgenodigd om iets te vertellen over een onderwerp m.b.t. peuters met een ontwikkelingsachterstand. Over algemene zaken over de peuterspeelzaal worden ouders geïnformeerd middels het infobord, een nieuwsbrief en de SPEL-website (www.spellelystad.nl).

Statutair is vastgelegd dat één lid vanuit de groep ouders zitting heeft in het bestuur. Deze ouder vertegenwoordigt de belangen van de ouders binnen het bestuur. De betreffende persoon is, naast de coördinator, het eerste aanspreekpunt voor ouders in zake het beleid van de peuterspeelzaal. SPEL heeft een eigen klachtencommissie van drie leden en is aangesloten bij de verplichte landelijke geschillencommissie.

8. Vrijwilligers

Vrijwilligersbeleid

Vanwege de aard van onze peuterspeelzaal en de intensiteit van de begeleiding is het nodig dat extra volwassenen worden toegevoegd aan de vaste beroepskrachten. We doen hiervoor een beroep op vrijwilligers en stageairs. Vrijwilligers worden geworven op basis van aantoonbare kwaliteiten in de omgang met peuters die extra zorg behoeven i.v.m. een fysiek probleem (motorisch of zintuiglijk) of een taalachterstand. Zij beschikken over een goede mondelinge beheersing van de Nederlandse taal en hebben een verklaring omtrent gedrag.

De coördinator beoordeelt op basis van een oriënterend gesprek of een vrijwilliger voor proef kan meedraaien. Na vier weken wordt een evaluatiegesprek gehouden om vast te stellen of beide partijen zich kunnen vinden in de gevraagde werkwijze. Als de samenwerking niet naar wens verloopt, gaat de coördinator het gesprek aan met de vrijwilliger.

Taakverdeling

De beroepskrachten zijn primair verantwoordelijk voor de gang van zaken op de peuterspeelzaal en de communicatie naar ouders. De vrijwilligers werken aanvullend. Zij werken ondersteunend voor en worden ondersteund door de vaste medewerkers. Vrijwilligers worden op vaste dagdelen ingezet, zodat de continuïteit voor kinderen en leiding gewaarborgd is.

Werkoverleg met de vrijwilliger vindt vooraf plaats aan het dagdeel door de aanwezige medewerkers. Het programma wordt hierbij kort toegelicht. Aansluitend aan het dagdeel, bij het invullen van de dagrapportage per kind, worden eventuele knelpunten besproken.

Deskundigheidsbevordering

Het bestuur waardeert de inzet van de vrijwilligers en biedt ze de kans om zich verder te ontplooiën. Vrijwilligers krijgen de cursussen aangeboden die ook open staan voor medewerkers of zij kunnen hierom vragen. Coördinator en bestuur overleggen hieromtrent. Voorbeelden van te volgen cursussen zijn: NMG, EBL, de methode Hanen en Sherborne.

Het op peil houden van vaardigheden gebeurt ook tijdens vrijwilligersbijeenkomsten, waar ook de vaste medewerkers welkom zijn. Deze dienen zowel ter versterking van de onderlinge band als ter bevordering van deskundigheid.

Aansprakelijkheid

Het bestuur van SPEL e.o., wat eveneens bestaat uit vrijwilligers, heeft een aansprakelijkheidsverzekering voor bestuur, medewerkers en vrijwilligers afgesloten.

Waardering

Behalve de waardering in ontplooiingskansen belooft het bestuur de vrijwilligers jaarlijks met een uitje, een etentje en een kleine attentie.

9. Veiligheid en gezondheid

Emotionele veiligheid

Uit bovenstaande hoofdstukken blijkt wel dat 't Opstapje primair gericht is op het waarborgen van de emotionele veiligheid van het kind. Er is een grondhouding van positieve bejegening: "Jij mag er zijn zoals je bent". De begeleiding is erop gericht om het kind succeservaringen te laten opdoen, en deze vervolgens te benoemen en te bevestigen. Er wordt met respect aandacht besteed aan de verzorging. De verzorging vindt plaats op vaste momenten, op vaste plaatsen en op dezelfde wijze, zodat een gevoel van veiligheid wordt versterkt.

Fysieke veiligheid

Een kind heeft lichaamsbeweging nodig voor zijn/haar ontwikkeling. Dit geldt voor alle kinderen, maar vooral voor onze peuters. Het is belangrijk dat zij hierin gestimuleerd en begeleid worden. Bewegingsspeelgoed zijn dan ook een vaststaand onderdeel van het programma. De fysieke omgeving is veilig voor onze peuters. Het meubilair, de materialen, de binnenruimte en de buitenruimte voldoen aan de extra eisen die gesteld worden voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand. Tafels en stoelen zijn snel in hoogte en diepte verstelbaar. En er is een ruime hoeveelheid aangepast speelgoed beschikbaar.

Gezondheid

Vanwege de kwetsbare gezondheid van een deel van onze peuters gelden er strenge hygiëneregels. 't Opstapje zorgt voor een veilige, schone en gezonde omgeving, verwoord in het protocol "Voedingsbeleid en hygiëne". Goede en verantwoorde voeding hoort hierbij. We handelen volgens de nieuwste richtlijnen van het voedingscentrum. Op vaste momenten gaan we aan tafel eten en drinken. Het blijkt dat deze gezamenlijke activiteit aan tafel minder goede eters

'meesleept' in het durven proeven en opeten. In dit kader past ook de wekelijkse extra inzet van de logopediste m.b.t. het "eetgroepje". Zij biedt namelijk twee keer per week aan de kinderen die hiervoor een aanmerking komen verschillende (nieuwe) smaken en eetervaringen aan. Hiermee leren de kinderen o.a. wennen aan onbekende groentes. Ook is er extra aandacht voor het onderscheiden van bijvoorbeeld zoet en zout, warm en koud.

De begeleiders leren hygiënisch gedrag aan: handen wassen na het bezoek aan het toilet en voor het eten, neussnuiten en de hand voor de mond doen bij het hoesten.

We zijn alert op allergieën en houden rekening met een eventueel dieet.

Aandacht voor waarden en normen

We beschouwen het als één van onze taken om aan de kinderen algemeen geldende normen en waarden over te dragen. Hierbij denken we o.a. aan: je aan regels en afspraken houden, respect hebben voor anderen en het milieu, beleefd zijn, samen delen en samen spelen, anderen geen pijn doen.

In de praktijk betekent dit:

- We geven het goede voorbeeld in het respectvol omgaan met de kinderen en met collega's. Ook leren we de kinderen dat een onenigheid samen opgelost moet worden en ook hoe je dat kunt doen.
- We benoemen regelmatig dat het fijn is om samen te spelen en te delen en laten dit zoveel mogelijk ervaren. Hierbij is er nadrukkelijk aandacht voor het leren wachten op elkaar.
- We leren de kinderen al jong dat we samen verantwoordelijk zijn voor de spullen op de peuterspeelzaal. Na het spelen ruimen we samen op.

Vierogenprincipe

Per 1 juli 2013 is wettelijk vastgelegd dat bij de dagopvang van kinderen van 0 tot 4 jaar, een beroepskracht, een beroepskracht in opleiding of een vrijwilliger de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Deze maatregel wordt het "vierogenprincipe" genoemd.

Binnen SPEL wordt dit principe als volgt vorm gegeven:

- De ruimtes zijn zoveel mogelijk transparant gemaakt door het weglaten van deuren of het plaatsen van glas. Zodoende is er altijd zicht op kinderen en collega's.
- Er zijn altijd 2 personen aanwezig in de groep ook tijdens een pauze.
- Als een kind in de slaapruiimte ligt, blijft er altijd één leidster in de speelzaal aanwezig. Bovendien is er een kijkgaatje aanwezig.

We maken jaarlijks een risico-inventarisatie, die vervolgens door het toezichtkader wordt gecontroleerd. De teamleden zijn op de hoogte van de meldcode en ondernemen de noodzakelijke actie bij een vermoeden van kindermishandeling.

Bovendien is onlangs is het protocol "omgaan met ongewenste omgangsvormen" vastgesteld.

Hierin is o.a. vastgelegd hoe we als leidsters omgaan met ongewenst gedrag bij ouders of andere bezoekers.

Daarnaast hanteren we het digitale handboek van de GGD. In dit handboek staat informatie en advies ten aanzien van gezondheid, veiligheid en hygiëne. Ook worden hierin veel voorkomende kinderziektes beschreven, evenals handelingsadviezen m.b.t. besmettelijke ziektes. .

Protocollen

T.a.v. geneesmiddelenverstrekking en medische handelingen volgen we de richtlijnen zoals die gelden voor kindercentra. De handelingswijzes staan beschreven in de protocollen die door alle medewerkers gekend en gehanteerd worden:

1. protocol medische handelingen met bijbehorende bekwaamheidsverklaring
2. protocol omgaan met bloed
3. protocol sonde voeding met bijbehorende autorisatie

Bovendien is in protocollen beschreven hoe we handelen in geval van een calamiteit, vermissing of overlijden.

10. Praktische zaken

Bij een definitieve aanmelding ontvangen de ouders een brief met de noodzakelijke informatie. Hierin staan de praktische zaken beschreven zoals: de tijden, het eten en drinken, de feesten en eventuele traktaties en de financiële zaken.